

Ἡ Βασίλισσα μετὰ τοῦ Στρατάρχου Παπάγου κατὰ τὴν χθεσινήν ἐπίσκεψιν τῶν εἰς τὴν Διεθνή Ἀρχιτεκτονικὴν Ἐκθεσιν ποῦ ἦνοιξεν εἰς τὰς Λιθούσας τοῦ Ζαπτείου. (Ἐνα ἀπὸ τὰ ἐκθέματα τῆς κ. Φο. Εὐθυμιάδου).

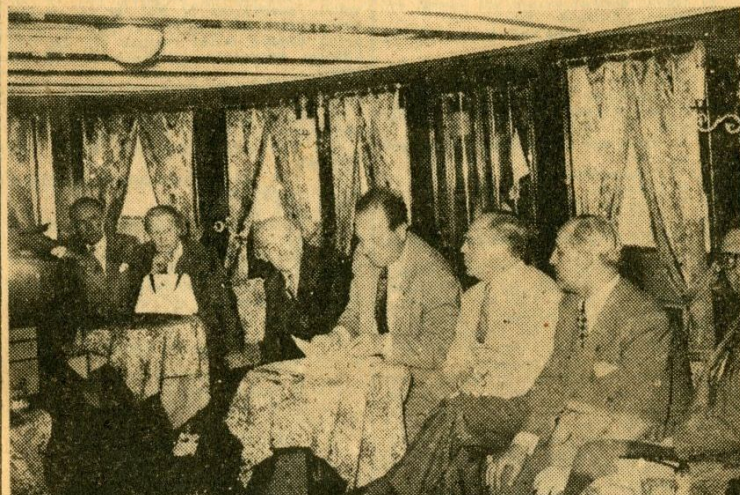
ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΤΟΥ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

Ἡ Ἀθήνα φιλοξενεῖ μιά διεθνή κίνησιν ἀρχιτεκτονικῆς, ποῦ περιλαμβάνει: α) Μιά περιφερειακὴ διάσκεψιν τῶν ἀρχιτεκτόνων τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, β) συνεδριάσεις τῶν μελῶν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Διεθνοῦς Ἐνώσεως Ἀρχιτεκτόνων καὶ τῶν ἐπιτροπῶν γιὰ τὴν Διαμόρφωσιν τοῦ Ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τὴν κοινωνικὴν του θέσι, γ) τέσσαρις ἐκθέσεις ἀρχιτεκτονικῆς μιά περιλαμβοῦσα διεθνή ἐκθεσιν, μιά δευτέραν εἰδικήν, σχετικὴν μὲ τὰ θέματα, ποῦ θὰ συζητηθοῦν στὸ συνέδριον, μιά τρίτην πανελληνίαν καὶ μιά τελευταία μὲ τίς ἐργασίας τῶν σπουδαστῶν τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου. Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρέχει τὰ ἐξοδα τῆς κινήσεως, ποῦ ὀργανώνεται μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ

ἀναλαμβάνου τὴν πρωτοβουλία, ποῦ δικαιούται τὸ λειτουργημὰ των στὴν κοινωνικὴν ζωὴν. Οἱ καταστροφῆς τοῦ πολέμου — ποῦ τίς συμπληρῶνουν στὸν δύστυχον τόπον μας οἱ καταστροφῆς τῶν σεισμῶν — ἡ ἔντασις τῆς δημογραφικῆς πυκνότητος στὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα: ἐκάλεσαν, σ' ὅλες τίς χτυπημένες καὶ ἀσθενεῖς πολεοδομικῶς χώρες, τοὺς ἀρχιτέκτονες γὰ ἀναλάβου τὴν πρωτοβουλία τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ κατοικηθῆναι χώρου καὶ νὰ ἀνασυντάξου τοὺς ὄρους τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως σ' αὐτόν. Ἐπειτα ἀπὸ ἕνα αἰῶνα εἰρήνης καὶ ρωμαντικῆς ἐξαρθρώσεως τῶν ὠφελίμων καὶ καλῶν τεχνῶν μεταξὺ τους, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων ξαναπαίρνει στὸν αἰῶνα

Πολυτεχνείου. Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρέχει τὰ ἐξοδα τῆς κινήσεως, ποῦ ὀργανώνεται μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ

Συνεδρίασις τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς μορφώσεως τοῦ ἀρχιτεκτονικῆς εἰς τὸ ἀτμόπλοιο «Ἀνδρὸς» ποῦ μεταφέρει τοὺς συνέδρους εἰς τὰς Μύκονον. Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ: Οἱ κ. κ. Ἰωσήφ Μούτσεν, Οὐίλιαμ Ντάκελ, Κώστας Κιτσίκης καὶ Τζιοβάννι Μπατίστα Τσεάι.

προέδρου τοῦ ἑλληνικοῦ τμήματος τῆς Διεθνοῦς Ἐνώσεως Ἀρχιτεκτόνων κ. Κώστα Κιτσίκη. Ἡ περιφερειακὴ διάσκεψις συνέρχεται στὸν «Παονασσό» ἀπὸ τίς 25 ἕως 26 τρέχοντος μηνός, μὲ κύριον θέμα τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς Πολεοδομικῆς καὶ Ἀρχιτεκτονικῆς στὶς χώρες τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, ποῦ ἔχου κοινὰ γνωρίσματα τὸ κλίμα, τὴν ἀνθρωπογεωγραφία, τὴν παράδοσι τῆς τέχνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ ἐπιτροπῆς συνεδριάζου στὸ πλοῖο ἢ στοὺς τόπους ἐπισκέψεως των, ὅπως ἡ Μύκονος, ἡ Δῆλος, οἱ Δελφοί, ἡ Ὀλυμπία, ἡ Ἀθήνα, ἡ Πάτρα, τὸ Ναύπλιο. Καὶ οἱ ἐκθέσεις ὀργανώνονται στὸ Ζαπτεῖον. Τῶν σπουδαστῶν ἡ ἐκθεσιν στὸ Ε. Μ. Πολυτεχνεῖον.

Τὸ πρόγραμμα τῆς διεθνοῦς ἐκθέσεως ὑπακούει σὲ σκοποὺς καθωρισμένους, ποῦ ἀποβλέπουσιν στὴν φωτογραφικὴ παρουσίαν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καθεῖς χώρας, ποῦ συμμετέχει σ' αὐτήν. Οἱ φυσικὲς ἀπόψεις τῆς κάθε χώρας, οἱ κατοικοὶ τῆς καὶ τὰ κοστούμια τους, οἱ ἀρχιτεκτονικοὶ τύποι, ποῦ ἐδημιούργησε ἡ ἱστορία καὶ ἡ παράδοσις τῆς, οἱ σημερινῆς ἀνάγκες τῆς, οἱ ἔκτακτες καὶ μόνιμες λύσεις, ποῦ δίδονται στὰ προβλήματα τῆς, οἱ πραγματοποιήσεις τῆς τεχνικῆς καὶ τοῦ ὄλικοῦ τῆς, οἱ τυποποιήσεις τῶν ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων, ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀνθρωπογεωγραφίας καὶ τῆς τεχνικῆς ἀποτελοῦν μέρη τοῦ προγράμματος τῆς διεθνοῦς ἐκθέσεως.

Τὴν ποῦ ἐκλαϊκευτικὴ ἔρμηνεία τοῦ προγράμματος αὐτοῦ τῆς Ἐκθέσεως νομιμῶ πῶς τὴν ἐπέτρεξε ἡ Γιουγκοσλαβία. Τὰ ἐκθέματα τῆς εἶναι ἴσως τὰ πῶ εὐανάγνωστα τοῦ μεγάλου κοινῆ καὶ τὰ περισσότερο συνεχόμενα μὲ τὸ νῆμα τοῦ μῦθου τῆς κάθε χώρας. Προσπάθειαν συστηματικῆς ἐκλαϊκεύσεως τῶν πραγματοποιήσεων τῆς κατασκευῆς στὸ πεδίου τῆς τυποποιήσεως τῶν ὀλικῶν καὶ τῶν τεχνικῶν τύπων παρουσιάζει καὶ ἡ Μεγάλῃ Βρετανία. Μὲ τὸν βιομηχανικὸν ἐξοπλισμὸν ποῦ διαθέτει καὶ τὸ πλατὺ κοινωνικὸν πρόγραμμα τῆς φτηνῆς ἐργατικῆς κατοικίας, ποῦ ἐφήρμοσε μετὰ τὸν πόλεμον, ἡ Μεγάλῃ Βρετανία παρουσιάζει ἕνα ἀπολογισμὸν ἀξίον θαυμασμοῦ καὶ μελέτης. Τὸ Ἀλγέρι προσφέρει τὸ παράδειγμα τῆς ἀξιοποιήσεως, στὸ ὄλικο τοῦ μπετόν, τῶν στοιχείων τῆς μουσουλμανικῆς ἀρχιτεκτονικῆς παραδόσεως, κυρίως τοῦ καφασωτοῦ, ἐνῶ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἰταλία, σὲ πολλὰ ὠραῖες φωτογραφίας, μᾶς δίδου μερικῆς ἀπὸ τίς καλύτερες αισθητικῆς συλλήψεις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τους σὲ ἐργα κοινῆς ὠφελείας, βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἰδιωτικῆς κατοικίας. Μολονότι ἡ φωτογραφικὴ παρουσίαν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἐπιτεύσεων τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἔχει τὴν ἀνέσιν καὶ τὴν ἀδρότητα τῶν ἄλλων ἐκθεμάτων, ἐν τούτοις τὰ προβλήματα τοῦ ἀγροτικοῦ κυρίως ἀποικισμοῦ, ποῦ ἀντιμετωπίζονται, εἶναι ἀπὸ τὰ πῶ σημαντικὰ. Γιὰ τὰ θέματα τῆς ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς θὰ ἀσχοληθοῦμε σ' ἕνα εἰδικὸν σημείωμα. Ἐκεῖνο ποῦ ἐπιθυμοῦμε νὰ τονίσωμε, στὸ σημερινὸ μας σημείωμα, εἶναι ἡ σημασία καὶ ἡ ἔκτασις τῶν προβλημάτων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς αὐτῆς δραστηριότητος, ποῦ σημειώνεται μὲ τόσες ἐκδηλώσεις στὸν τόπον μας.

* Ἦταν καιρὸς οἱ ἀρχιτεκτονόες μας

τῶν παγκοσμίων πολέμων καὶ τοῦ ρασιοναλιστικοῦ πραγματισμοῦ κάθε οικονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς δραστηριότητος, τὴν ἡγεμονικὴ θέσι, ποῦ εἶχε στὶς ἐποχῆς τοῦ μεγάλου στυλ. Ἡ ὀργάνωσις τῶν ἀρχιτεκτόνων σὲ διεθνή κλίμακα ἐκφράζει ὄχι μόνον τὴν συνειδητοποίησιν τῆς ἱστορικῆς σημασίας ποῦ ἀποκτὰ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ στὸν αἰῶνα μας, ἀλλὰ καὶ τὴν θέλησιν νὰ συντονισθῇ ὁ ἀγὼν γιὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν συγχρόνων ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν, μὲ τὴν ἀντάλλαξιν, τὴν ἀφομοίωσιν καὶ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς διεθνοῦς πείρας.

Ἡ πείρα αὐτὴ θὰ εἶναι ἰδιαίτερος ὠφέλιμη στὸν τόπον μας, ποῦ ἔχει καταδικάσει τοὺς ἀρχιτεκτονόες μας στὸ στενόχωρον καὶ κοινωνικῶς μονομερές θέμα τοῦ ἐξωραϊσμοῦ τῆς κατοικίας τοῦ πλουσίου ἀσποῦ. Τὸ κράτος δὲν μπόρεσε ἢ δὲν θέλησε ἀκόμη νὰ συνεργασθῇ μὲ τὸν ἀρχιτεκτονικὸν μας κόσμον στὴν ἀντιμετώπισιν καὶ λύσιν τῶν συλλογικῶν προβλημάτων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν πόλεων καὶ τῶν χωριῶν, ποῦ ἀποτελεῖ τὸν πῶ ὑπερήφανον τίτλον τῆς αμερικανικῆς καὶ εὐρωπαϊκῆς πολεοδομίας.

Ἡ πρωτεύουσα μας δυσκολεύει — μὲ τὴν σημερινὴν τῆς μορφήν — τίς συγκοινωνίας μας, τὴν κυκλοφορία μας, τὴν ἐργασία μας, τὴν στέγη μας, τὴν ἀναψυχὴν μας, μ' ἕνα λόγο τὴν ζωὴν μας. Κι' ὥστόσο δὲν ὑπάρχει μιά πολεοδομικὴ ἐπιτροπὴ πρωτευούσης, ποῦ νὰ ἐπεξεργάζεται ἕνα πρόγραμμα γιὰ τὸ παρόν καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἀθήνας. Ὁ ἐπισκέπτης τῆς ἐκθέσεως τοῦ Ζαπτείου θὰ ἴδῃ στὸ τμήμα τῶν Γιουγκοσλάβων μιά μακέττα γιὰ τὸ νέο Βελιγράδι. Μιά τέτοια μακέττα γιὰ τὴν Ἀθήνα δὲν θὰ βροῦμε ποθενά, μολονότι τὴν ἀναζητεῖ ἡ κοινὴ συνειδήσις.

Ἡ διεθνὴς ἀρχιτεκτονικὴ κίνησις, ποῦ σημειώνεται τίς ἡμέρες αὐτῆς στὴν Ἀθήνα, ἀεὶ γίνη τουλάχιστον ἡ ἀφορμὴ νὰ συγκρίνωμε τὸν ἑαυτὸν μας μὲ τοὺς ἄλλους τόπους καὶ νὰ φλοισμυθοῦμε στὴν ἀμίλλα γιὰ τὴν καλύτερεσιν τῶν συνθηκῶν τῆς υπάρξεώς μας. Τῆς ὑπάρξεώς μας στὸν τόπον αὐτόν, ποῦ ἔδωρε στὸ παρελθόν τὸ παράδειγμα στοὺς λαοὺς γὰ ζωὴν ἐλευθεροῖ ἀπὸ τὰ δεσμά τῆς μοιρολατρικῆς ὑποταγῆς στὶς καθημερινῆς δυσκολίας, ποῦ δημιουργεῖ ἡ ἀνάγκη τοῦ συλλογικοῦ βίου. Καὶ οἱ ἀρμόδιοι τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἀς σκεφθοῦν πόσο ζημιώνεται τὸ ἔθνος χωρὶς τὴν συνεργασία μὲ τίς ἐλευθερῆς ἀρχιτεκτονικῆς δυνάμεις τῆς χώρας μας γιὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς πολεοδομικῆς ζωῆς. Ἄς εὐχρηθοῦμε νὰ μὴ μετῶμε...

Ἔσο Συχοζιζιππ μ λ

Kathimerini
(Καθημερινή)
25/5/1954